

Estimado lector,

Esta es una selección de 13 Salmos, traducidos al idioma chiquitano de la región de Lomerío.

Los Salmos en su totalidad forman parte del Antiguo Testamento en la Biblia. Realmente, son canciones escritas por hombres israelitas en la lengua hebrea, hacen más de tres mil años. El rey israelita que se llamaba David escribió muchos de ellos. En estos Salmos o canciones, David expresa su fe en Dios, su agradecimiento a él por su bondad, y le pide su ayuda. Al leerlos, podemos compartir algo de las experiencias de David.

Muchas veces, los que creemos en Dios hoy en día, encontramos problemas y pruebas similares a los que David encontró. Pero, así como Dios ayudó a David, también nos ayuda a cada uno de nosotros, si confiamos como David lo hizo.

En esta traducción al idioma chiquitano, se ha tratado de traducir el significado de cada Salmo en la forma más clara y natural. Como todos sabemos, las palabras chiquitanas son muy adecuadas y hermosas para decir este mensaje tan importante.

¡Que esta pequeña obra sirva para un mejor entendimiento de estos Salmos!

Lomerío, Provincia Ñuflo de Chavez
Mayo, 1.983

Salmo 1

¿Causane na ane champü tacanache nupucünuncu?

- 1 Champü tacanache nacarrüma bama
chiyasutiupü ñanunecaca bama aruqui
nanaiñantai nomünantü isamutema.
Chisamutempüma ito tacana arrübama
isamutema aübu nuncurrüma ümoti
Tuparrü.
- 2 Arrüma te urria nisüboriquirrimia,
cuasürü ümoma nurarrti Tuparrü.
Chaiyatai ane ñapensacarrüma au
nurarrti. Nanaiña arrüna isamutema
urria.
- 3 Nacarrüma tacana taman plantama
rranacau abeu nantaiturrü, chüsübopü
au nitiempo securrü. Au nitiemporrü
na üta, ütau. ;Urria nacarrü! Sane
ito aübu bama yavivite nurarrti
Tuparrü.
- 4 Tapü bama isamutema aruqui nanaiñantai
nomünantü, quiatarrütai
naca nisüboriquirrimia, tacana
sumenu borrü peoro ui maquiütürrü.
- 5 Champü te ane urria auquimia arrtü
ifatai manu nanenese nesa
bacurrtacarrü uiti Tuparrü. Auquimanu
caüma chasiomainquipü eana bama urria
nisüboriquirrimia aübuti Tuparrü,
itopiqui nausüpürrüma ñana, arrtü
coifloma, chüsüropütü ümo urria.
- 6 Tapü arrübama urria nacarrüma au
narrtarrti Tuparrü, urria
nisüboriquirrimia te auna icu na
cürü aübu cürü nicütüpürrüma,

Salmo 1

itopiqui arrti Tuparrü bacuirarati
itacuma. Nausüpürrüma ito yasutiu
manu urriampae süboriquirri esati
Tuparrü arrtü coifoma.

Salmo 8

**Nachampienacarrti yüriaburrü
David tücañe ümoti Tuparrü**

- 1 ;Arrücü, Iyaü, arrüna nüriaca
champü tacanache. Champü puerurrü
aye isiu nicusüurrü suiñemo icu na
cürü, tacana ito au napese cauta aca.
- 2 Arrücü asutiu te ñaquiöncurrüma
bama tacanapaepü champü
ñapanauncurrüma, abu tonema bama
macoconaurrüma aemo. Tapü
arrübama au ñapensacarrüma ta
auquimiantoe arrüna narucurrü ümoma,
tonema bama etaiyoimia obi ñana.
- 3 Arrtü yasacatü ape, yasaquio icu
napese arrüba nasamucu ui tarucu
nüriaca, pama, norrtofieca ito,
ñapensaca uirri sane:
- 4 ;Canapaepü champü nümoche somü obi!
Abu chüsanempü. Chiyaupü te napucüru
suichacu.
- 5 Aiflata sobüriacabo tüsaipü tacana
nüriacarrti taman ángel.
- 6 Ane sobüriacabo ümo arrüba nasamucu,
- 7 arrüba numuquianca puerurrü
supamune na apaserebi suiñemo, ümo ba
ito numuquianca eanaqui nüunrrü,
- 8 ümo nutaumanca, ümo nanaiña ito arrüba
pavivico au turrü.
- 9 ;Arrücü, Iyaü, arrüna nüriaca
champü tacanache. Champü puerurrü

aye isiu nicusüurrü suiñemo
 icu na cürrü.

Salmo 19

Ñacantatenti David tücañe nicusüurrü Tuparrü

- 1 Ui napese tusio arrüna tarucu
 nicusüurrü Tuparrü aübu arrüba
 nisamucurrüti abe icu.
- 2 Sane nauquiche nanaiña sapeca,
 tobiguia, arrüna nanentaca nüriacarri
 tusio oboi.
- 3 Ui arrüna sane, champü nünoche anati
 naqui uiche uraboi.
- 4 Tusio te arrüna sane au nanaiña arrüna
 cürrü, champü cauta arrüna chütusiopü.
- 5,6 Sane ito tusio auqui surrü arrüna
 tarucu nicusüu nüriacarri.
 Nanenecatai cuatü auqui taman
 narücüqui napese, sürotü au quiatarrü.
 Champü pünana fiünana nipequirri.
 Namense tacanati naqui urria ümoti
 arrtü ifataiti cauta niyücürrüti.
- 7 Nurarri Tuparrü, champü tacanache.
 Uirri puerurrü urria nosüboriqui aübuti.
 Arrti naqui yasutiuti te, iyebo
 uiti ñapanauncubuti arrüna urria.
 Ñemanauntu te, nurarri Tuparrü pururrü
 nomirria.
- 8 Uirri cuatito upucünuncubu. Uirrito
 marrtanaunca ñacusabe arrüba nomirria.
- 9 Champü nitacüru nurarri Tuparrü.
 Arrtü usaca aübu, oñonquisiu
 chüsamianapü uisamune nomünantü.
 Nanaiña te arrüna manitacarrü cuatü
 ahiquiti Tuparrü, champü na churriampü
 eana.

Salmo 19

- 10 Manrrü urria arrtü uicocota nurarrti
Tuparrü, pünanaqui arrtü urrianca ane
chama oro oemo. Ichepecata ito nurarrti
aübu nuhurü: ¿Ñacusanempü uturuqui
ba torrü uiche urria naca nuyausüpü
aübuti?
- 11 Ui te nurarrti urria nosüboriqui au
narrtarri auna icu na cürü,
tacana ito ñana au napese.
- 12 Arrücü, Iyaü, tusio aemo arrüna
cuestarrü ifemo isuputario arrüba
nipüate au nasata. Airrimiacasio
ito arrüba nipüate chütusiopü
ifemo arrtü abe.
- 13 Tapü aicheta ifemo na isamune
arrüna nirrantsümoantoe, nauqui tapü
üriaburü arrüna nomünantü isaufü.
Ui arrüna sane urria nisüboriqui.
- 14 Arrücü te, Iyaü, tarucu nocüma
ichacufü, naqui uiche ichaesübuca
eanaqui nomünantü. Tari omirria
aemo arrüba nifapensaca,
arrüna ito arrtü rrapariquia.

Salmo 23

Yacuiracarri Tuparrü utacu

- 1,2 Arri Bae Tuparrü tonenti naqui
bacuirarati ichacufü tacana arrone
baparrtoreoti yutacu nobirracá.
Champü iyauchefü uiti. Bacheboti
rrutuburibo,
3 mapesünacanati saübufü.
4 Champü isane ñünanache irru, itopiqui
anati ichepeñü. Bacuiraratito
ichacufü.
5 Arrübama enemigorrü aboma ichupecufü,
nauqui asamuma ifemo arrüba

chomirriampatai, tapü arrti
Tuparrü asaratitü ichacufü.

- 6 Tonenti buenurrti saübufü, tarucu
nisua ümoti. Au niporrti Tuparrü
rraviviquia ñana au napese ümo para
siemprerü.

Salmo 25

Ñanququirrti David auquiboti
pünanaquiti Tuparrü

- 1,2 Iyäu, aemoantai arrüna nirreanca.
Aemoantaito rroncatü. Tapü chebo
obi na acanama bama churriampü uimia
ifemo auqui naca, tapü iyabomafü.
- 3 Chümacananapüma ito ümo bama
oncomatü aemo. Tari arrücüatai
acanaca ñana ümoma.
- 4 Aitusianca ifemo arrüna narriantümo
saübufü, na isamune isiu.
- 5 Aifla au niñapensaca arrüna nanunecaca,
itopiqui obi te naca nisüboriqui,
aemoantai rroncatü.
- 6,7 Tapü ane ümoche obi arrüba nomünantü
sobi, tacana ito arrüba chomirriampü
isamuquio nümo yaürrüñüqui.
Tusio te arrüna chütacürusupü suisua
aemo, aübu arrüna tarucu
nacumananauncu suifemo. Sane nauquiche
tapü tacürusu naquionco iyofü.
- 8,9,10 Au ñacumananauncurrti Tuparrü
champü arrüna churriampü. Sane
nauquiche uitiatai urria
nisüboriquirrimia bama tiyasutiu
nauqui aiflocoma arrüna nomünantü,
bama icocota isiu nirrantiümoti.

Salmo 25

- Ununecanama ito uiti nauqui puerurrü
aisamunema arrüna urria.
- 11 Iyaü, ñonquisiu arrüna yarusürürü
nomünantü sobi au nasata. Airrimiaca
ifemo, itopiqui tusio te ifemo ta
tone arrüna narriantümo.
- 12 Arrübama macoconaurrü ümoti Tuparrü
torrio uiti ümoma ñapanauncubuma ümo
arrüna urria.
- 13 Uirri urria nacarrüma. Arrübama
aütorrüma yasutiuma ito
ñacunusüancacarrti Tuparrü
auqui bama niyaütorrüma.
- 14 Amigorrüma ito ümoti Tuparrü.
Itusiancatatito ümoma arrüna
nirrantümoti aübuma.
- 15 Champüti manrrü ümoche rroncatü,
ta ümotiatai Tuparrü, itopiqui arrti
ocümanati ichacufü. Uiti urria
nisüboriqui.
- 16 Iyaü, apucüru ichacufü, itopiqui
chümarrtacarrüpatai ifemo, tamañü te.
- 17 Aiquiaübu arrüna tarucu nisuchequi.
- 18 Tusio te aemo arrüna sane.
Aiquiaübusufü ito pünanaqui
nichaquisürücü. Airrimiacasio ba
nomünantü sobi.
- 19 Tusio te aemo, sürümanama bama
chüsamanapü uimia ifemo.
Rranrrüma ito na iso.
- 20,21 Manitanama chomirriampü ifemo
champüatai itopiquiche. Tapü chebo
obi na yatache uimia. Rroncatü te
aemo. Acuira ichacufü aübu
nocüma ito.
- 22 Iyaü, aitaesümunusuma bama samamecana
obi aemo pünanaqui nisuchequirrimia.

Salmo 27

Ĥacantacarri David aübu neancarri

- 1 Arrti Bae Tuparrü tacana basarurrü au nisüboriqui, naqui champü tacanache nocümarri ichacufü. Sane nauquiche champü Ĥinanache irru.
- 2 Arrübama tüboricatai ifemo, ichépe Ĥapensacarrüma, na ane causane pasabo ifemo uimia. Arrüna sane chiyebopü isiu Ĥapensacarrüma, ta ümomantoe arrüna isamutema.
- 3 Arrtü aboma sürümanama bama cuamatü yesafü aübu tarucu nitüborirrimia, niĤapensaca chücampiabopü.
- 4 Arrüna yarusürürü nirrانتümo aübuti Tuparrü, ta na ane enterurrü nisüboriqui aübuti, na isamune nirracoconauñcu ümoti aübu nicuarri ifemo.
- 5 Arrtü tiñatai manio naneneca auche ane tarucu taquisürücürü aübu suchequirri, arri Bae Tuparrü bacuirarati itacu nisüboriqui aübu tarucu nüriacarri. Champü isane pasabobo ifemo.
- 6 Ui arrüna sane rracanaca ümo bama tüboricatai ifemo.
Aüqui caüma champü tacanache niñachampiencaca aübu nipucünuncu ümoti Tuparrü aübu nirrancataca.
- 7 Iyaü, apucüru ichacufü, aifümu nirrabiñqui.
- 8 Nonquisiu urria, arrtü aca au nisüboriqui. Sane nauquiche urria ifemo arrtü asiquia ichepeñü.
- 9 Tapü aipenecañü apüñanquicü ui natübori. Champüti te quiatarrü

- tacana arrücü bayurarabo ifiemo.
 Arrücü te Tuparrü ifiemo, naqui uiche
 ichaesübuca eanaqui nomünantü.
- 10 Arrtü arrti iyaü ichepe nipiacı
 ipenenomafü, arrücü chütacürusupü
 naquionco iyofü aübu nacuiraca
 ichacufü.
- 11 Aisümoniancasañü aübu nomirria,
 nauqui tapü chebo yerotü ümo
 nomünantü, tapü ane urapoboiboma
 bama tüboricoma ifiemo.
- 12 Tapü chebo obi aisamunema isiu
 nirrancarrüma. Namatü te sane, ta
 ñasamuca arrüba chomirriampü,
 abu champürtü sane.
- 13 Nonquisiu ta ichaesübuca tauna ñünana
 nanaiña arrüna sane auqui
 nacumananauncu ifiemo.
- 14 Sane nauquiche sucanañü ;tapü
 tacürusu noñonco ümoti Tuparrü!

Salmo 37

Bama oncomatü ümoti Tuparrü bayurarati ümoa

- 1 Arrtü anasacatü ümo bama ñasamurrü
 nomünantü, urria yaviviquirrimia, tapü
 abubatiu,
- 2 itopiqui tütusiatai te aume, arrüna
 sane ta ümo icu nantai cürü urria
 nacarrüma. Tacana püsioca omirriantai
 ümo urratorrtai. Sane ito nacarrüma
 bama ñasamurrü nomünantü.
- 3 ;Amonsotü ümoti Tuparrü! Apisamuse
 arrüba nomirria. Sane nauqui urria
 nabaca.
- 4 Tari cuasürüti Tuparrü aume
 ñemanauncurratoe. Auqui caüma uiti
 puerurrü apisamune arrüna coflorrtai
 naurriantümo.

- 5 Apifia nausüboriqui isiu nirrancarrti Bae Tuparrü. Bayurarati te aume arrtü amoncatü ümoti.
- 6 Itopiqui genterrü asaratü aume, ta arrafio chapapensacapü ümo nomünantü, urria nausüboriqui. Sane nauquiche champü isiuquiche causane uimia aume. Ui na sane arrti ocümanati autacu.
- 7,8 Apasamunau aübu naparrüperaca isiu nirrancarrti, na ayurati aume. Tapü achopüratai au napapensaca auqui naca bama ñasamurrü nomünantü. Arrtü abasiquia aübu na napapensaca sane, autapeneca ito isiuquimia.
- 9,10,11 Arrüma chiyebopü uimia arrüba nomirria uiti Tuparrü ñana, itopiqui nausasürrüma chirranrrüpü ümo urria. Uirri cuatü carrticurrü ümoma uiti Tuparrü. Tapü bama oncomatü ümoti, iyebo uimia ñana nanaifia arrüba nomirria uiti. Uirri urria nacarrüma aübu yaviviquirrimia.
- 12,13,14,15 Arrübama ñasamurrü nomünantü aboma te aübu nirrancarrüna na atacüruma bama macoconaunrrüma ümoti Tuparrü. Abu champürrtü sane, ta arrümanu nomünantü uimia itaquisürücübomantoe ñana. Artti Tuparrü iyapoitiatatai te arrüna isamutema, ta nanaifiana bacurrtarama aübuti ñana.
- 16 Manrrü urria yaviviquirrimia uturuquimia bama pobrerrü, arrübama macoconaunrrü ümoti Tuparrü pünanaqui bama aruqui nanaifiantai ane ümoma, na aisamunema arrüna urria nirrantümoma, abu ümoti Tuparrü ta churriampü.
- 17,18 Süroma te peese uiti ñana na atacüru narucurrü uimia. Tapü ümo

Salmo 37

- bama icocoromati, arrti bacuirarati itacuma. Arrüna ito torriobo ümoma uiti ñana, ta chütacürusupü.
- 19 Au tiemporrü carestiya champü iyauchema, ane utuburiboma chama uiti Tuparrü.
- 20 Arrübama ñasamurrü nomünantü ensoroma ñana tacana nausirri.
- 21 Arrüna isamutema ito sane: Baprerrtarama arrüna nirrانتümoma, chiyenaumpü urria ñapensacarrüma, na arriama apacanema tato. Tapü arrübama icocoromati Tuparrü chisiupü pasao aübama. Chümapensarapüma itacumantoe. Bayurarama ümo bama taquisürü isiu naca na ane uimia.
- 22 Arrübama yasutiuma nanaiña arrüba omirria uiti Tuparrü, urria nacarrüma ümo para siemprerrü. Tapü arrübama chüyasutiupü arrüba omirria uiti ui churriampü nisüboriquirrimia, chiyebopü uimia manu süboriquirri champü nitacürurrü.
- 23 Arrübama oncomatü ümoti Tuparrü, arrti bayurarati ümoma, na aisamunema arrüna urria ümoti.
- 24 Arrtü anati naqui tapeneco au nomünantü, au manu nomünantü mapensarati na aye tato uiti arrüna urria, arrti Tuparrü bayurarati ümoti.
- 25 Tiyarusürürrüfü. Au nanaiña nisüboriqui champü yarrtai suchebatai nisüboriquirrti naqui macoconaun ümoti Tuparrü, tacana ito bama aübosirrti chamencopüma ui nicürüpürrüma.
- 26 Arrti yaütorrüma ane uiche ayurati ümoti naqui taquisürü. Arrübama

- aütorrti urria ito nisüboriquirrimia
tacanati.
- 27 Tapü apicheta ümo nomünantü
apisamune, ta apisamusiu arrüba
nomirria. Sane iyebo aboi arrüna urria
ausüboriquibo champü nitacürürü.
- 28,29 Arrti te Tuparrü cuasürü ümoti
arrüba nomirria osoi. Sane nauquiche
arrübama isamutema isiu nirrancarri,
chonconopüma uiti. Tapü aüto bama
ñasamurrü nomünantü, arrtü isamutema
arrüba chomirriampü isiuqui bama
yaütorrüma, tonema ito chiyebopito
uimia arrümanu nomirria ñana au napese.
- 30 Arrübama oncomatü ümoti Tuparrü
ipiacama ito anitanema arrüba omirria.
Arrtü baparioma, ñemanauntu arrüna
ñanitacarrüma.
- 31 Anente auma nurarri Tuparrü, uirri
chücüsebopü ñapensacarrüma au
nausasürüma.
- 32 Tapü arrübama ñasamurrü nomünantü,
chayatai ñapensacarrüma na atacüru
bama icocoromati Tuparrü.
- 33 Arrüna sane chichebopü uiti, itopiqui
arri bacuirarati te itacu bama
oncomatü ümoti.
- 34 ¡Amonsotü ümoti Tuparrü! Uirri
urria napaviviqui ñana aübuti.
Acamanu amarrai caüma nitacürucurrüma
bama ñasamurrü nomünantü,
- 35,36 bama arucapae ümoma icu na cürü
tacana taman suese buruturratoe omo.
Acamanu tacürusu.
- 37 Tapü arrübama oncomatü ümoti
Tuparrü chümopü asioma aisamunema ba
nomünantü. Arrüna ane nicümenurrüma
arrüna cauta urriampae avivimia ñana.

Salmo 37

- 38 Tapü nicümenu bama fiasamurrü nomünantü,
nicümenurrüma pururrü taquisürücürü
champü nitacürürü uiti Tuparrü.
- 39 Arrüna narucurrü ümo bama isamute
arrüba nomirria, cuatü auqiti Tuparrü.
Tonentito naqui bacuirarati itacuma
arrtü ane taquisürücürü auna icu
na cürü.
- 40 Arrti bayuraratito ümoma na atabü
uimia, tapü iyeboma ui nimeto bama
fiasamurrü nomünantü, itopiqui ümoti
te Tuparrü oncomatü.

Salmo 49

Champü nüriaca monirri ümo nanaiña

- 1 Amonsapesio nurria arrüna sane,
nanaiña año, bama macrirrtianuca
icu na cürü,
- 2 bama rricurrü, tacana ito bama
pobrerrü.
- 3 Suraboira arrüna fïmanauncurratöe
mapensacarrü urria.
- 4 Ñapensariura arrüna cuerrtarrü
surapoboibo aume auqui nirracantaca,
na suraboi ausucarü arrüna
machepecatarrü sane:
- 5 Champü nümoche irru arrtü ifñatai
naneneca malorrü, arrtü abe macocotoca
ifñemo ui bama fiasamurrü nomünantü.
- 6 Arrüna oncomatü ümo na nenarrirrimia
auna icu na cürü.
- 7 Arrümanu tarucu nenarrirrimia
chüpuerurrüpü apacama auqui ümoti
Tuparrü, na aye uimia
isüboriquiboma ichepeti fïana.

- 8,9 Champütito puerurrü apacamenti
 nisüboriquirrti quiatarrü auqui
 tarucapae nisubaiqui nimonirrti,
 tapü coifoti.
- 10 Concorrü ane te nüriacarrü ümo
 namanaifia, ümoti tarucu flapanauncurrti,
 tacana ito ümoti naqui champü nurria
 flapanauncurrti. Arrtü coifoti rricurrü
 arrüna nenarrirrti chüsüropütü uiti,
- 11 tacana ito arrtü ane arubaesa nesarrti
 lugar. Chasiotipü acamanu, ta arrüna
 cauta asio cürrü nicütüpürrti
 ümo para siemprerrü arrtü coifoti,
 ;ta au panteón eana cürrü!
- 12 Arrti coifoti, tacana ito numuquianca
 mocoifio, abu tarucapae nenarrirrti.
- 13 Ümonatai te arrtü anati naqui oncotitü
 ümo narucurrü auquitiatoe.
- 14 Arrüna narucurrü uiti chümacananapü
 ümo concorrü. Arrtü coifoti, süroti
 cütü. Nausüpürrti sürotü ümo
 carrticurrü. Tapü nausüpürrüma
 bama oncomatü ümoti Tuparrü, arrtü
 coifoma ito, chüsüropütü ümo
 carrticurrü isiu bama
 chümacoconaumpü ümoti.
- 15 Tacana ito niyausüpü, arrtü tisonca,
 ta cana uiti Tuparrü esati.
- 16 ;Tapü achopüratai napapensaca
 arrtü rricucati ausüborisapa aübu
 cofiorrtai naca niporrti,
- 17 itopiqui arrtü coifoti chücanapü
 nenarrirrti uiti.
- 18 Nemanautu te, arrtü süboricotiqui
 rricurrü urriantai nacarrti auna icu
 na cürrü. Sürümanama macrirrtianuca
 urrianti ümoma ui na nirricucurrti.
- 19 Tapü arrtü coifoti, chüsanenquipü
 arrüna urriantai nacarrti, itopiqui
 nausüpürrti sürotü ümo tomiquianene,
 arrüna chütacürusupü.

Salmo 49

- 20 Arrübama rricurrü coifloma te,
tacana ito numuquianca mocoiffo.
Abu tarucapæ nenarrirrimia.

Salmo 103

Nachampiencaca ümoti Tuparrü

- 1 Nachampiencaca aübu nanaiña nisüboriqui
ümoti Tuparrü, itopiqui arrti champü
nipünatenti.
- 2 ;Tapü tacürusu nirraquionco iyo arrüna
nanaiña fiacumananauncurrti!
- 3 Uiti morrimiacana nanaiña. Uitito
urriancañü tato.
- 4 Uitito torrio isüboriquibo champü
nitacürurrü, itopiqui champüti
quiatarrü puerurrü ocüma
ichacañü fiünana manu concorrü aübu
carrticurrü, arrüna champü
nitacürurrü. ;Tarucu nipucürurrti
isuatañü aübu nisua ümoti!
- 5 Itorrimiatati ifiemo nanaiña arrüba
nomirria. Oboi urriantai niyaca.
Arrtü iporreroca, arrti bacheboti
isusiubu.
- 6 Arrti Tuparrü ocümanati itacu bama
taquisürü ui maquiataca.
- 7 Tacana au nitiemporrti Moisés tücañe
urapoitito arrüna nirrantümoti
aübu nanaiña manuma israelitarrü.
Arrtaimia ito arrüna urria nocünarrti
isamutenti aübuma.
- 8 Arrti Tuparrü tarucu nipucürurrti.
Masamunaunrri ümo bama icocoronati
aübu tarucu nicuarrüma ümoti.
- 9 Arrtü tuiñocota arrüba nuipünate aübuti,
arrti chasiotipü aübu fiacuansomococorrti
oemo.

Salmo 103

- 10,11 Tarucu te nucua ümoti, arroñü bama
macoconaunrrü ümoti.
Nisubaiqui na nucua ümoti chüpuerurrüüpü
atusi oemo. Tacana nisubaiqui napese,
champüti puerurrü atusi ümoti.
Sane nauquiche chütorriopü uiti oemo
arrümanu carrticurrü tocabobopü oemo,
itopiqui ba nomünantü tücañe uisamuquio.
- 12 Uiti te morrimiacana nanaifia.
- 13 Arrüna fiacumananauncurrti Tuparrü ümo
bama macoconauma ümoti, tacana
fiacumananauncurrti naqui tarucu
nicuarrrti aütorrti ümoti.
- 14 Arrüna cürrü nocütüpü, ümoti tusio
saneantai te nusaca.
- 15 Arrüna te nosüboriqui icu na cürrü
chururaupü, tacana arrone püsioma,
16 paquio ui maquiütürrü, sübo ito.
- 17 Chisiupü pasao aübu fiacumananauncurrti
Tuparrü, champü nitacürurrü ümo bama
macoconaunrrü ümoti,
- 18 aübu na oncomatü ümo nurarrrti.
- 19 Arrti Tuparrü ane nüriacarrrti ümo
nanaifia, au napese tacana ito icu na
cürrü.
- 20,21 Arraño, bama angelerrü, ane
tarucu ito nabüriaca, bama apicocota
nanaifia yacüpucurrti ;apacantase ümoti
Tuparrü arrüna nüriacarrrti!
- 22 Nanaifia arrüba bosüborico auqui
nanaifiantai, nanaifia arrüna
nisamucurrti, ;apachampienca ito ümoti!
Sane nauquiche fiachampienca ito
ümoti Tuparrü aübu nanaifia nisüboriqui.

Salmo 115

Tusio oemo cauta nacarrti Tuparrü

- 1 Iyaü, aitusianca arrüna champü tacanache napanaucu, itopiqui tusio suiñemo te arrüna ñemanauncurratoe suisua aemo.
- 2 Arrübama chicocoromapücü namatü sane:
¿Cautapatai nacarrti naqui autupa, naqui chisumasacatipü?
- 3 Arrti Tuparrü naqui Uyaü, anati te au napese, naqui omirriante uiti nanaifia isiu nirrancarrti.
- 4 Arrüma bapacheromantai arrüna ümoche anauma. Abe arrüba omirriante ui oro tarucapae nicuarrü. Abe ito aruqui nanaifiantai auquiche omirriane ui bama ipiaca.
- 5 Omirriante sane: Ane nubarurrü, chüpanitanapü. Ane niyosütorrü, chumasarapütü.
- 6,7 Ane ito numumasurrü, nomifarrü, nomehese, niyopopese. Nanaifia arrüba sane chüpaserebiopü, ümonatai nubacarrü. Ni auquiumupü pario.
- 8 Arrümanuma isamucuche arrüba sane chüpaserebiopü, arrüma chübaserebiopüma ito au narrtarrti Tuparrü ui na sane yachücoimia. Isiu ito pasao aübu bama ifanautama.
- 9 Nanaifia arraño, bama chebo aboi na üriaburuti Tuparrü aume, ¡amonsotü ümoti, ta tonenti naqui ocümana utacu aübu yacuiracarrti!
- 10 Arraño te apaserebiquia ümoti, ¡tapü apiñocota arrüna namoncatü ümoti!

- 11 Sane nauquiche sucanañü tatito:
Nanaifia arrofü, bama uicococati
Tuparrü, ;tapü oncono osoi arrüna
noñonco ümoti naqui ocümana utacu
aübu yacuiracarri!
- 12,13 Iyebo tato osoi marrimiacatarrü oemo
uiti Tuparrü, itopiqui arri
chütacürusupü yacuiracarri utacu.
Urria nusaca, arrofü bama chebo osoi
na üriaburuti Tuparrü oemo, arrofü
bama baserebiquia ümoti, mayarusürüca
tacana ito masiomanca.
- 14 Tari uiti aboma sürümanama usaütaiqui,
tacana ito ñana arrüna aboma
sürümanama aütorrüna.
- 15,16 Tapü tacürusu arrüna urria nusaca
uiti Tuparrü. Uiti te urriane cürü,
napese ito, arrüna cauta bavivicoti.
Tapü arrüna cürü, tonente cauta
baviviquia, arrofü bama macrirrtianuca.
- 17 Arrübama tücoifio chüpuerurrüpü
acantama aübu ñachampiencacarrüna
ümoti Tuparrü.
- 18 ¿Carüpü arrofü, bama osüboriquiai qui?
Macantaca te aübu numachampiencaca
ümoti ümo enterurrü nosüboriqui
tacana ito ümo para siempre.rrü.
;Machampiencana te ümoti!

Salmo 117

Machampiencana ümoti Tuparrü aübu urriantai numanitaca

- 1 Nanaifia macrirrtianuca icu na cürü,
;aburasoi nanaifia arrüna yachücoiti
Tuparrü aübu napachampiencaca ümoti
aübu naupucünuncu!
- 2 Champü te nitacüru nucua ümoti.
Tonentiatai te naqui isamute isiu na

Salmo 117

nanti. Sane nauquiche ümotiatai
puerurrü ofoncatü.
¡Machampiencana te ümoti!

Salmo 139

Arri Tuparrü nanaifia tusio ümoti

- 1 Arrücü Tuparrü asuputacai nanaifia
nisüboriqui, nisütüpü, niyausüpü.
- 2 Nanaifia arrüna isamuquio, tusio aemo.
Arrüna cuatüqui au nifapensaca, aemo
tütusio,
- 3 tacana ito arrüna cauta yecatü.
- 4 Arrtü irranca rrapari, arrücü tütusio
aemo isane arrüna surapoboibo.
- 5 Arrücü aca ichepefü. Arrüna nocüma
ichacufü ane au nanaifiantai cauta
yaca, tacana ito arrüna nacuiraca
ichacufü.
- 6 Chüpuerurrüpü ifianai flapensario
nanaifia arrüna nüriaca saübufü.
- 7 Champü cauta ifianecanafü apünanaquicü.
- 8 Arrtü puerurrüpito yerotü au napese,
taha ito aca. Arrtü puerurrüpito
yerotü ichepe nausüpü bama tücoifo,
taha ito aca.
- 9,10 Arrtü nampü ipiaca yaso aübu niyücü
ümo tansürü, taha ito aca.
Arrtü irrancapito rravivi
au yotoripiacütu yarubaitu tuca,
taha ito aca aübu nacuiraca ichacufü.
- 11,12 Arrtü flapensacapito rrataneca
au tomiquianene, arrümanu tomiquianene
chüpuerurrüpü aifianecanafü
apünanaquicü, itopiqui arrüna
tomiquianene, aemo isiatai tacana
sapese au nasata.

- 13 Obi aisamunufü cütüpü nipiacı.
- 14 Ñachampienca aemo aübu nipucünuncu
itopiqui ui arrüna sane tusio ifemo
arrüna tarucu nüríaca.
- 15,16 Arrücü chisiupü tacana
macrirrtianuca chasarapümatü
nurrianca nisütüpü cütüpü nipiacı.
Tanancataito nacuiraca itacu
nurrianca nisütüpü isiu narrianca
augui maübo. Tütusio ito aemo
nururaca nisüboriqui nauquiche
churriancapüñinqui.
- 17 Arrücü Tuparrü, ;tarucapæ napanauncu!
Chifataipü nifapensaca na fapensario
napensaca.
- 18 Arrüna ito nacuiraca ichacufü
chayıtai champü nitacürürü.
- 19 Iyäu, aitacünucusuma bama fiasamurrü
nomünantü, arrübama tüboricomantai
ümo bama isüborisapatarrüna,
20 aübu chüsamianapü nurarrüna aemo.
Ta ümonatai arrüna sane yachücoimia.
- 21,22 Tusio te aemo, ta churriampataito
ifemo arrübama bapacheromantai
niquiubuma na ane arrüna chüsamianapü
aemo.
- 23 Aitusionca sucariñü arrtü urria
arrüna nifapensaca aübu
nirracocoñauncu aemo.
- 24 Arrtü isüseca, aifasafü au na urria
aemo, nauqui champü
nitacüru nisüboriqui aübucü.

Salmó 142

Arrücü Iyäu, tarucu nocüna ichacufü

- 1 Arrone nurria nirrabiqui ümoti Tuparrü
nauqui apucüruti isuatafü.

Salmo 142

- 2,3 Ümoti caüma surapoi nanaifia
arrüna churriampü ifemo,
arrtü abe ausüratai macocotoca ifemo,
tirranrrü yatache oboi. Iyäu,
tusio te aemo, urria nisüboriqui
au nasata. Aboma te bama mametoroma
ifemo, na atacüru nisüboriqui.
- 4 Champütito naqui ane ümocheñü uiti,
arrtü yasaboriquia arrtü anatipü naqui
ocümanabo ichacufü.
- 5 Aemoantai, Iyäu, nirrabiqui,
sucanañü aemo sane:
Arrücü tarucu nocüma ichacufü,
champüti te quiatarrü tacana arrücü.
Urria nisüboriqui obi.
- 6 Onsapesio nirrabiqui, itopiqui
chisusüucapatai. Aifasafü peese
pünanaqui bama rranrrüma ane causane
uimia ifemo, itopiqui sürümanama te.
- 7 Aiquiaübusufü arrüpecuquimia. Sane
nauquiche urriantai ñachampienccaca
aemo, nauqui arrübama oncomatito aemo
arrtaimia arrüna aifumuta nirrabiqui.
Machampienccanama ito ichepeñü.

